

Aprobat în ședința Guvernului din _____2026

Decizia protocolară nr. _____/2026

AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2025
cu privire la Curtea Constituțională
(inițiativa legislativă nr. 317 din 1 septembrie 2026)

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 317 din 1 septembrie 2026), de către doamna Veronica Roșca, deputată în Parlament, și comunică următoarele.

Inițiativa legislativă a fost înaintată în conformitate cu art. 73 din Constituția Republicii Moldova și cu art. 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996.

Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit notei de fundamentare, proiectul a fost elaborat în vederea alinierii prevederilor Legii nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională la recomandările Comisiei de la Veneția referitoare la asigurarea transparenței procedurii de selectare și numire a candidaților la funcția de judecător al Curții Constituționale. În acest sens, proiectul urmărește instituirea unui cadru transparent, competitiv și clar structurat pentru selectarea judecătorilor Curții Constituționale.

Astfel, proiectul propune modificarea art. 13 din Legea nr. 74/2025 prin reglementarea expresă a principalelor etape ale procedurii de selectare a candidaților la funcția de judecător al Curții Constituționale, inclusiv publicarea informației privind inițierea procedurii și a cerințelor aplicabile candidaților, publicarea CV-urilor acestora, posibilitatea prezentării informațiilor privind eligibilitatea, incompatibilitatea sau integritatea candidaților, desfășurarea interviurilor și publicarea rezultatelor procedurii de selectare.

Totodată, se propune corelarea termenelor aferente inițierii procedurii de selectare și desemnării judecătorilor Curții Constituționale, prin modificarea art. 21 din lege.

La fel, se menționează că măsurile propuse urmăresc sporirea transparenței și previzibilității procedurii de selectare, consolidarea încrederii publice în procesul de numire a judecătorilor Curții Constituționale, precum și asigurarea unui cadru procedural unitar pentru autoritățile competente cu desemnarea judecătorilor Curții Constituționale.

Având în vedere cele expuse, Guvernul susține proiectul de lege pentru

modificarea Legii nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională, cu luarea în considerare a următoarelor observații și recomandări pentru îmbunătățirea proiectului.

La articolul unic, în dispoziția introductivă, după textul „art. 217)” se va introduce textul „, cu modificările ulterioare,”.

La pct. 1, după textul „alineatul (2) va avea” se va introduce cuvântul „următorul”.

Referitor la completarea art. 13 cu alin. (2¹), se menționează că utilizarea cuvintelor „cerințele față de candidați” poate genera incertitudini cu privire la posibilitatea autorităților competente de a stabili cerințe suplimentare față de cele prevăzute de lege. Or, art. 13 alin. (1) din Legea nr. 74/2025 stabilește în mod expres criteriile pe care trebuie să le întrunească persoana pentru a accede în funcția de judecător al Curții Constituționale, iar alin. (2) face trimitere anume la respectarea acestor criterii.

Prin urmare, în vederea asigurării clarității și coerenței normei, se recomandă substituirea cuvintelor „cerințele față de candidați” cu textul „criteriile de eligibilitate prevăzute la alin. (1)”.

Cu privire la cuprinsul alin. (2²) din proiect, se atrage atenția asupra utilizării noțiunilor „incompatibilitatea” și „integritatea candidaților”.

Sub aspectul incompatibilității, art. 13 alin. (3) din lege admite în mod expres situația în care candidatul, la momentul numirii, ocupă o funcție incompatibilă cu funcția de judecător al Curții Constituționale, cu condiția asumării angajamentului de a demisiona din funcția respectivă până la data depunerii jurământului. Totodată, art. 18 alin. (1) reglementează incompatibilitatea ca restricție aferentă exercitării funcției de judecător al Curții Constituționale, iar nu ca impediment pentru participarea candidatului la procedura de selectare.

În aceste condiții, referirea la informații privind „incompatibilitatea” candidatului necesită a fi corelată cu art. 13 alin. (3) din Legea nr. 74/2025, care admite expres situația în care, la momentul numirii, candidatul ocupă o funcție incompatibilă cu funcția de judecător al Curții Constituționale, cu condiția asumării angajamentului de a demisiona din funcția respectivă până la data depunerii jurământului. Prin urmare, se recomandă clarificarea relevanței și a efectelor juridice ale acestor informații în cadrul procedurii de selectare, astfel încât acestea să fie apreciate în concordanță cu mecanismul prevăzut la art. 13 alin. (3).

În aceeași ordine de idei, se menționează că noțiunea de „integritate” nu este consacrată la art. 13 alin. (1) drept criteriu distinct de eligibilitate, legea utilizând, în acest sens, criteriul „reputației ireproșabile”. În măsura în care informațiile privind integritatea candidatului urmează să fie luate în considerare la aprecierea îndeplinirii criteriilor de eligibilitate, este necesară clarificarea raportului dintre aceste noțiuni, pentru a exclude interpretarea potrivit căreia, printr-o normă cu

caracter procedural, s-ar institui un criteriu suplimentar de eligibilitate față de cele prevăzute la alin. (1). În acest sens, se recomandă examinarea oportunității substituirii cuvântului „integritatea” cu cuvintele „reputația ireproșabilă”, în concordanță cu terminologia utilizată de lege.

Soluția normativă propusă la alin. (2³) urmează a fi analizată prin prisma art. 136 din Constituție și a jurisprudenței Curții Constituționale, inclusiv a Deciziei nr. 130 din 17 septembrie 2025.

Potrivit art. 136 alin. (1) și (2) din Constituție, Curtea Constituțională este alcătuită din șase judecători, numiți pentru un mandat de șase ani, dintre care doi sunt numiți de Parlament, doi de Guvern și doi de Consiliul Superior al Magistraturii.

În Decizia nr. 130 din 17 septembrie 2025, Curtea Constituțională a subliniat că utilizarea în textul constituțional a noțiunii de „numire” semnifică faptul că decizia privind investirea în funcția de judecător al Curții Constituționale constituie prerogativa exclusivă a autorității constituționale competente. Totodată, Curtea a reiterat că desemnarea judecătorilor de către trei autorități distincte – Parlamentul, Guvernul și Consiliul Superior al Magistraturii – reflectă echilibrul instituțional urmărit de constituant și constituie o garanție a independenței Curții Constituționale și a exercitării imparțiale a atribuțiilor sale.

La pct. 30 din Decizia menționată, Curtea a constatat că prevederile art. 136 alin. (1) din Constituție nu impun organizarea unui concurs public sau constituirea unor comisii de selecție pentru numirea judecătorilor Curții Constituționale. În acest context, Curtea a făcut trimitere la pct. 64 din Avizul Comisiei de la Veneția CDL-AD(2025)005, potrivit căruia numirea judecătorilor constituționali reprezintă o prerogativă suverană a autorităților competente și reflectă încrederea acestora în persoanele desemnate. Prin natura sa, această procedură nu poate fi asimilată unui proces birocratic de selecție, întemeiat exclusiv pe evaluarea meritelor, similar celui aplicabil funcționarilor publici.

În aceste condiții, instituirea unor garanții privind transparența etapelor premergătoare desemnării poate fi conformă cu art. 136 din Constituție, în măsura în care acestea nu afectează competența decizională proprie a Parlamentului, Guvernului și Consiliului Superior al Magistraturii.

Soluțiile legislative propuse trebuie să asigure un echilibru între exigențele de transparență și previzibilitate ale procedurii, pe de o parte, și respectarea prerogativei constituționale a fiecărei autorități competente de a numi judecătorii Curții Constituționale, pe de altă parte.

În acest context, se propune ca aspectele reglementate la alin. (2³), referitoare la modalitatea concretă de organizare și desfășurare a interviului, să fie stabilite prin acte normative subordonate legii, adoptate de către fiecare autoritate competentă, ținând cont de specificul său organizatoric și decizional.

La alin. (2⁴), potrivit redacției propuse, „informația privind rezultatul procedurii de selectare se plasează pe pagina web oficială a autorității

competente”. În acest context, se notează că noțiunea de „rezultat al procedurii de selectare” nu este concretizată în proiect. Or, potrivit art. 9 alin. (2) din Legea nr. 74/2025, doi judecători ai Curții Constituționale sunt numiți de Parlament, doi de Guvern și doi de Consiliul Superior al Magistraturii, iar art. 13 alin. (2) stabilește în mod expres că autoritatea competentă numește un nou judecător. Totodată, proiectul nu prevede întocmirea unui clasament, acordarea unui punctaj sau adoptarea unui alt act distinct care ar putea constitui „rezultatul procedurii de selectare”.

În aceste condiții, formularea propusă poate genera incertitudini cu privire la informația concretă care urmează a fi publicată. Prin urmare, se recomandă concretizarea conținutului informației care urmează să fie publicată, prin raportare la finalitatea procedurii de selectare.

Totodată, proiectul nu reglementează situația în care procedura de selectare se finalizează fără selectarea unui candidat, inclusiv în cazul în care nu sunt depuse candidaturi, candidații nu întrunesc criteriile de eligibilitate sau își retrag candidaturile. Or, art. 13 alin. (2) stabilește obligația numirii unui nou judecător până la expirarea mandatului judecătorului în funcție.

Prin urmare, se consideră necesară reglementarea consecințelor finalizării procedurii fără selectarea unui candidat, inclusiv a condițiilor și a termenului în care urmează a fi reluată procedura de selectare.

În altă ordine de idei, se constată că proiectul nu stabilește repere temporale suficiente pentru desfășurarea etapelor procedurii de selectare. Astfel, nu este stabilită durata minimă a termenului pentru depunerea candidaturilor, alin. (2²) utilizează noțiunea nedeterminată de „termen rezonabil”, iar pentru organizarea interviurilor și publicarea rezultatului procedurii nu sunt prevăzute termene.

Având în vedere că procedura urmează a fi desfășurată în mod distinct de Parlament, Guvern și Consiliul Superior al Magistraturii, se recomandă stabilirea unor repere temporale comune, care să asigure aplicarea uniformă a procedurii, precum și respectarea principiilor accesibilității și tratamentului egal al candidaților.

Complementar, în contextul modificărilor propuse la art. 13, se constată necesitatea completării proiectului prin modificarea corespunzătoare a art. 21 alin. (2) din Legea nr. 74/2025. Or, potrivit redacției în vigoare, în cazul expirării mandatului, funcția se completează conform procedurii prevăzute la art. 13 alin. (2), în timp ce proiectul propune reglementarea etapelor procedurii de selectare și la alin. (2¹)-(2⁴). Prin urmare, trimiterea prevăzută la art. 21 alin. (2) urmează a fi revizuită în mod corespunzător.

La pct. 2, se atrage atenția asupra propunerii de modificare a art. 21 alin. (5) din Legea nr. 74/2025, prin substituirea textului „de 45 de zile de la data sesizării” cu textul „de 3 luni de la data sesizării, conform prevederilor art. 13”.

În acest sens, se menționează că art. 21 alin. (5) reglementează situațiile de încetare a mandatului înainte de termen, respectiv prin demisie, ridicarea

mandatului sau deces. În aceste cazuri, după declararea vacanței funcției, președintele Curții Constituționale sesizează, în termen de 3 zile, autoritatea care a desemnat judecătorul, în vederea demarării procedurii de desemnare a unui nou judecător.

Or, art. 13 alin. (2), în redacția propusă prin proiect, reglementează o ipoteză distinctă, aferentă expirării mandatului, stabilind că procedura de desemnare se demarează cu 3 luni înainte de expirarea mandatului judecătorului, iar noul judecător urmează să fie numit până la expirarea mandatului acestuia. Totodată, alin. (2¹)-(2⁴), propuse la același articol, reglementează etapele procedurii de selectare, și anume publicarea informației privind inițierea procedurii, publicarea CV-urilor, prezentarea informațiilor privind candidații, organizarea interviului și publicarea rezultatului procedurii.

În aceste condiții, trimiterea generică la art. 13 necesită a fi revizuită, întrucât mecanismul temporal prevăzut la alin. (2), potrivit căruia procedura se demarează cu 3 luni înainte de expirarea mandatului, iar noul judecător este numit până la expirarea acestuia, nu este aplicabil situațiilor prevăzute la art. 21 alin. (1) lit. b)-d). În același timp, principiile transparenței, accesibilității și tratamentului egal al candidaților, prevăzute la art. 13 alin. (2), precum și celelalte prevederi ale art. 13 referitoare la criteriile de eligibilitate și la etapele procedurii de selectare sunt aplicabile și în aceste situații.

Prin urmare, se recomandă revizuirea trimiterii la art. 13, astfel încât să fie exclusă aplicarea mecanismului temporal prevăzut la alin. (2), cu menținerea aplicabilității principiilor stabilite la același alineat și a prevederilor alin. (1), (2¹)-(2⁴), (3) și (4).

Sub același aspect, în raport cu propunerea de modificare a art. 21 alin. (5), se va reține că, la pct. 62 din Opinia CDL-AD(2025)005, Comisia de la Veneția a apreciat drept rezonabilă distincția dintre încetarea previzibilă și cea imprevizibilă a mandatului judecătorului Curții Constituționale. Totodată, la pct. 63 și 64, Comisia a recomandat instituirea unui mecanism mai solid pentru garantarea stabilității activității Curții Constituționale, care să acopere toate temeiurile de încetare a mandatului.

Or, proiectul propune extinderea, de la 45 de zile la 3 luni, a termenului pentru numirea unui nou judecător în caz de demisie, ridicare a mandatului sau deces, fără instituirea unui mecanism suplimentar de asigurare a continuității exercitării jurisdicției constituționale. În aceste cazuri, spre deosebire de situația expirării mandatului, nu este aplicabil mecanismul prevăzut la art. 21 alin. (4), potrivit căruia judecătorul continuă să activeze până la depunerea jurământului de către judecătorul nou-numit.

Prin urmare, se impune reexaminarea soluției privind extinderea termenului prevăzut la art. 21 alin. (5), inclusiv prin prisma recomandărilor formulate la pct. 62-64 din Opinia Comisiei de la Veneția și a necesității asigurării continuității activității Curții Constituționale.